

Nð.

75. Frumvarp til laga

um menntun kennara.

Frá menntamálanefnd.

I. KAFLI

Um menntaskóla kennara.

1. gr.

Í stað kennaraskólans skal í Reykjavík setja á stofn menntaskóla fyrir kennara, er skiptist í fjóra bekki. Skólinn starfar hliðstætt við lærdómsdeildir menntaskólanna og í sambandi við menntaskólann í Reykjavík, eftir því sem við verður komið.

2. gr.

Tilgangur skólans er að búa nemendur undir kennarastörf og háskólanám í uppeldisvísindum.

3. gr.

Í skólanum skal kenna þessar námsgreinar:

1. Íslenzku og íslenzkar bókmenntir.
2. Dönsku.
3. Ensku.
4. Þýzku.
5. Stærðfræði.
6. Eðlisfræði og efnafræði.
7. Náttúrufræði og heilsufræði.
8. Landfræði.
9. Sögu og félagsfræði.
10. Kristinfræði og siðfræði.
11. Kennslufræði.
12. Kennsluæfingar.
13. Teikning.
14. Skrift.
15. Handavinnu.
16. Söng.
17. Íþróttir.

Hver nemandi skal hafa eina kjörgrein, sem hann velur eigi síðar en í byrjun þriðja námsárs, og leggja stund á garðyrkju eigi skemur en átta vikur.

Í kennslunni skal hafa sérstakt tillit til þess, að nemendur eigi sjálfir að kenna þessar námsgreinar, og að fyrir þeim liggi að stunda uppeldisvísindi við háskóla og síðar að verða leiðtogar barna og unglínga.

4. gr.

Þessi eru almenn inntökuskilyrði í skólann:

1. Að nemandi, sem tekinn er í fyrsta bekk, sé fullra 15 ára, og ári eldri fyrir hverja aðra ársdeild.

2. Að nemandi hafi engan næman kvilla eða önnur lýti, er geri hann óhæfan til kennarastarfs.

3. Að nemandi sé óspilltur að siðferði.

5. gr.

Til þess að vera tekinn í fyrstu ársdeild, þarf nemandi að hafa staðizt gagnfræða- próf, sem svarar til gagnfræðaprófs menntaskólanna og haldið er samkvæmt reglum, er fræðslumálastjórnin setur.

Nú sækja fleiri um inntöku í fyrstu ársdeild en rúmast í einum bekk, og gangi þeir þá fyrir að öðru jöfnu, sem búsettir eru utan kaupstaða, en að öðru leyti skulu einkunnir ráða.

6. gr.

Í hverjum bekk skal halda próf, og er lokapróf fjórða bekkjar stúdentspróf. Ljúka má námi í einstökum námsgreinum í annari og þriðju deild, enda skulu einkunnir í þeim greinum taldar á stúdentskirteini.

Um prófskilyrði í kjörgrein skal sérstaklega ákveðið í reglugerð.

Hver námsmaður skal áður en að stúdentsprófi kemur sanna með vottorði, að hann hafi unnið algenga erfiðisvinnu í a. m. k. sex mánuði á eigi lengri tíma en fjórum árum.

7. gr.

Utanskólamönnum er heimilt að taka próf inn í allar ársdeildir, enda taki þeir þá og próf í þeim námsgreinum, sem lokið hefir verið í fyrri ársdeildum.

8. gr.

Við skólann skulu vera þrír fastir kennarar, auk skólastjóra, og tveir kennarar í kennsluæfingum. Æfingakennurum er skylt að hafa á hendi kennsluæfingar við háskólann, og háskólakennara í kennslufræðum er einnig skylt að hafa á hendi kennslu í menntaskóla kennara í kennslufræðum.

Skólastjóri og kennarar njóta sömu launa og aðrir menntaskólakennarar.

9. gr.

Menntaskóli kennara og menntaskólinn í Reykjavík skulu hafa samstarf um kennaralið, söfn og húsnæði á þann hátt, sem líklegt er að gefi beztan árangur.

10. gr.

Þegar fé er veitt til þess í fjárlögum, skal koma upp heimavist fyrir menntaskóla kennara og lærdómsdeild menntaskólans í Reykjavík. Nemendur skulu njóta þar ókeypis húsnæðis, ljóss og hita. Utanbæjarnemendur skulu ganga fyrir öðrum um heimavistir.

11. gr.

Ráðuneytið setur reglugerð fyrir menntaskóla kennara, og skal reglugerðin í aðalatriðum vera í samræmi við gildandi lög og reglugerðir menntaskólanna.

II. KAFLI

Um háskólafræðslu í uppeldisvísindum.

12. gr.

Í heimspekideild Háskóla Íslands skal taka upp kennslu í uppeldisvísindum í þeim tilgangi að veita kennurum sem fullkomnasta uppeldismentun.

13. gr.

Heimspekideild annast menntun barnakennara, gagnfræða- og héraðsskólakennara og mennta- og sérskólakennara í uppeldisvísindum.

Þá skal og halda námskeið í uppeldisfræðum fyrir starfandi kennara, eftir því sem ástæður leyfa.

14. gr.

Þeir háskólakennarar skulu hafa með höndum kennslu í uppeldisvísindum, tveir próffessorar auk núverandi próffessors í forspjallsvísindum og almennri heimspæki.

15. gr.

Kennarar heimspekideildar í uppeldisvísindum semja lestrar- og kennsluáætlanir og reglugerð um kennslu og próf í uppeldisvísindum, sem konungur staðfestir.

16. gr.

Heimspekideild starfar að kennarafræðslunni í náinni samvinnu við aðrar deildir háskólans. Ennfremur skal leita til menntastofnana og aukakennara utan háskólans um kennslu í sérgreinum, þegar þess er þörf.

17. gr.

Hver sá, sem lokið hefir stúdentsprófi við menntaskóla kennara, á rétt til að verða skrásettur nemandi í uppeldisvísindum, og aðrir íslenzkir stúdentar, sem hafa aflað sér, eða afla sér meðan á háskólanámi stendur, menntunar og leikni í þeim greinum, sem sérstaklega eru kenndar í menntaskóla kennara, samkvæmt reglugerð, er þar um verður sett.

Stúdentar frá menntaskóla kennara eiga rétt á að stunda nám í öðrum greinum heimspekideildar og í öðrum deildum háskólans, er þeir fullnægja þeim kröfum, sem hver deild setur um viðbótarnám. Reglugerðir þessar skulu staðfestar af konungi.

Ennfremur hafi þeir kennarar, sem aflað hafa sér fullra kennararéttinda áður en kennsla í uppeldisvísindum var upp tekin við háskólann, rétt til að stunda þar nám í þeirri grein. Háskólakennurunum í uppeldisfræðum er heimilt að veita þeim kennurum, sem þess óska, rétt til að segja sig til prófs í einstökum eða öllum námsgreinum.

18. gr.

Þeir einir hafa rétt til kennaraembætta á Íslandi, sem lokið hafa háskólaprófi í uppeldisvísindum. Þó halda þeir allir kennararéttindum, sem hafa öðlazi þau með öðrum hætti, áður en háskólafræðsla í uppeldisvísindum hófst.

Stúdentspróf frá menntaskóla kennara nægir til farkennararéttinda, þar til öðruvísi er ákveðið af kennslumálaráðherra.

Kennslumálaráðuneytinu er heimilt að veita kennararéttindi þeim íslenskum mönnum, sem lokið hafa sambærilegu námi við erlenda háskóla, enda komi samþykki háskólakennara í uppeldisvísindum til.

III. KAFLI

19. gr.

I. kafli laga þessara kemur til framkvæmda 20. sept. 1938 um fyrsta bekk, og fellur þá jafnframt niður fyrsta ársdeild kennaraskólans, og síðan annar og þriðji bekkur á sama hátt. Falla þá og úr gildi lög nr. 63 1907, um kennaraskóla í Reykjavík, og breytingar á þeim lögum.

20. gr.

II. kafli laga þessara kemur til framkvæmda 15. september 1942.

Greinargerð.

Frv. er flutt fyrir tilmæli kennslumálaráðherra. Nefndarmenn eru óbundnir um einstök atriði frv. Um greinargerð visast til nefndarálits, sem prentað er í þingskjali nr. 154 frá fyrra þinginu 1937.